

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Eccius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

non habeo eum pro recte sentiente de scripturis theologo. et relinquo. immo refero ad iudiciū non iniurie neque vulgi. sed ordinandorū iudiciū. et cuiuslibet prudentis lectoris candidiq; auditoris.

Eccius.

¶ Rescio quid reuerens pater velit q; ab initio sermonis dixit me nihil rēdisse et tamē in eius pcurſu ſolutiōes meas heri dāta inuictas et robustiſſimas nitē infringere. an illa ſibi conſent ipſe viderit.

¶ Deinde q; auctoritate concilij Conſtantienſis non vult ſe artari. viderit ipſe. videant Iudices q; iuſte fecerit. Nicenaz Synodū non reſpicio in ijs que ſunt ſider. atq; mores reſpiciūt. vt ordinatiōes epiſcoporū p; qualitate temporū et loſ corum mutari poſſunt. Poſtulat ex me vt ſus diuinū ei aſſeram. qđ eſti ſeptus fecerim cōcluſio tamen mea illud non habet. ſed dūtaxat q; reuerendus pater in reſolutio:to dixit Ro: eccleſiā ante tpa Sylueſtri non fuiſſe alijs ſupioiem. qđ in cōcluſione mea nego. tamē fateor primatū Ro: pontificis eſſe de iure diſ utno ſcđm allegata p; me. Deinde reprobatuſ? ſolutiōne dicit diſtinctionē meā humano arbitrio inuentā quali nō liceat in theologia diſtinguere. ſicut Arrit? voluit Athanaſiū iriſtendo. nam nōmīs litere tenax dixit filium eſſe creaturā. p; illud Pater maior: me eſt. qđ dilucens Athanaſius diſtinguēdo Pater maior me eſt ſecundū humanitatē. ſed nō ſecundū diuinitatē. q; ſacras ſcripturas nō diſtingit Arrit. eam nō recepit. et ita in errore p;tinaciter manſit. Sic in pūtia cum qui elucidaſt ſacram ſcripturā vitam eternā habebunt. Diuerſos paſſus ſcripture conferendo ne in ſacris literis p;teritas admittat. diſtinctiones dāde ſunt. ne litere nōmīs tenax occidat. ſed magis a ſpūitu viuificet et quia Petrus alijs p;ferret ſeptus in ſacris ſcripturis. ſepe eis equalis reſpuit. ad contra ſtate vitandā neceſſariū eſt diſtinctionē ponere. ſacra ſcripture conformē Sic et Hierony: innuit et Cyprianus p; me allegat. et epiſtola. 9. qui et equalitate apoſtolatus fatent. et tamē primatū Petro tribuūt qđ fieri non poteſt niſi ad diuerſa referas. placet mihi apl'arum dicere oſſitū. ita tamen q; etiā dicat ho: noiem. ſunt em̄ iſta noia et honoris et onera vt dixi. qđ apoſtolus ad Ro: Indit cat c. 10. quō euangelizabūt niſi mittant? De adminiſtratiōe iterū aſſentor reuerens: p; illam ſc; in t'palib; eſſe multo inferioiem q; illa in ſpūalib; Deum optimū rogem? vt epiſcopi noſtri illud agnoſcāt. et ſpūalia non p; vicarios et t'palia per ſeipſos adminiſtrēt Denotauit q; adminiſtratiōne regimīns in ſpūa ſibus p;ſtatue. nec obſtat q; reuerendus pater dicit ſe poſſe fingere Johans cancellariū. Marcū ſigilliferū et. qm̄ vt Auguſt: ait libris verbis vtunt pbi. nobis vero ad certam regulā loqui fas eſt ideo talia oportet aſſerre que ſunſ damentū recipiant ex ſacra ſcrip. ſicut primū membrū apoſtolatus in apoſto lox equalitate. alterū membrū regimīns in Petri primatu. Unde fateor roz buſiſſi: eſſe auctoritatē Pauli. ſed que mihi nec in vna litera aduerſet. cōtemp ſit reuerens: pater ſimile p; me adductū de ſchiſmatib; in puncta p;ſide carente. qm̄ iam ita ſit in regnis fidelitū Hiſpante Gallie. Anglie. Ungarie. que ſunt ſine capite et tamen ſtat par q; cōcordia. Inter illa miroi quō reuerend? pater tanſ tarū cedtū. belloz. p;ſtoz. iam fuerit obſitrus que non poteſt ignorare. Dicere nolo tam diuturnū diſſidiū et p;peruum odium inter Gallos et anglos. Odū etiam inueneratū inter Gallos et Hiſpanos. qui toties pro regno Neapolita s no cum maxima Chriſtiani ſanguinis effuſione bella geſſerūt. et vtinā tandem par eſſet ſtabilis et p;manens. Unam fidem. vnum dominū Chriſtū agnoſco cum apoſtolo. ſed Ro: pontificē vt Chriſtū venero: vicarium. Stat ergo p;ior ſolutio inuicta et valida meo ſaltem exili iudicio. de quo doctores indicent.

¶ P;terea obſeruand? pater dicit verba Pauli p; me non tacta Deus perſos nam hois non accipit ſic minus ſoluta. forte obaudiuit. qm̄ tam ex Ambro: q; Hierony: addunt eorundē verboz ſententiā. Johānes em̄ et Petrus ideote

Quia omnes sumus cecel dixit Eccl'.

fuerant et anaphabetici in lege. Paulus contra doctus fuit proficiens super multos
cos cotraheos suos. ut desit testatur. noluit ergo Paulus reputare quales fuissent
Petrus et Johannes. quia persona hominis deus non accipit. Ita enim elegit pres-
catore sicut vocari scribam. sed per hoc primatus non tollit. sed acceptio personarum
deo non imputat. etiam si unum alteri selegerit. ut de Cornelio Petrus fatebat
in veritate cooperi quod non est acceptio personarum deum venturam ad inducta per pre-
sentem.
¶ Apostolu citat prima ad Corinthios: et quod corpus mysticum describens refert
apostolos. prophetas. doctores et novissime administratione. dico egregie quidem
apostolum descripsisse. sed primatum tibi nec negasse nec asseruisse. Inualidum est ergo
argumentum hoc: Paulus huiusmodi primatus non meminit. ergo primatus non est
in ecclesia. cum quod pueri sciunt locum ab auctoritate negative non valere. tamen quod etiam
in sacra scriptura uno loco non expressum. iuxta Augustini doctrinam libro de doctrina
Christi ex alio loco accipi debet. sicut nos fecimus. pariformiter videmus ad
illud Apocalypsis: et factores. et sunt fundamenta. sint illa etiam figurata per duos
decim boues per. et leonem per. et lapidem Jordans. sed in his numerus duodenarius
apostolorum asserit. primatus ob hoc non negat. Ego autem etiam locum ob hoc inductum
quod oporteat passus sacre scripture proceres ostendere. et cum apostolus unum funda-
mentum Christi posuisset et nemo aliud ponere posset. Petrus per hoc fundamentum
ecclesie negari non debere. quod Johannes et ipse sanctus. duodecim posuisset funda-
menta. quod nisi distinctione acceptis de fundamento fundamentorum. et primatus
pauli et de fundamento substituto seu secundario Paulum et Johannem proceres.
¶ Secundo loco induit Petrus non potuisse ordinare Mattheum. sic spiritum sanctum
segregasse Paulum et Barnabam. Ratione cum apostoli fuerint episcopi non memi-
ni me reperisse in sacra scriptura ordinatos a Christo episcopos. cum in vitima
cena primus eos ordinaverit sacerdotes. quare et illud in Petrus referre possumus
quod ad episcopatus ordinationem. attamen. quod apostolus officium a solo deo tributum
admitto. non mitto quod divinum postularunt presidia. sores enim miserum non vulgari
more sed ut sacer Dionysius testatur fors illa fuit spiritus sancti visibilis apparatus.
Unde locus ille per primatum Petri facit. quod primatum sibi concessum exercutus esse.
In diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum etc. Sicut et de Sapphira et
Anania. sicut in excusatione apostolorum quod non essent multo repleti. sicut in ratione
et defensione coram consilio Iudeorum et alijs in actibus apostolorum contentis. ubi regnum
superioritatis exercuit. Unde Mattheum credo apostolum a domino factum et a sancto Pe-
tro episcopum ordinatum. Sic et de Paulo dudum processit quod apostolum a deo acceptum
abundantius etiam laborasse alijs factores. Sed ad terram venturam quod videt magis
facere ad postum inter alia per reue: patre adducta. qui cooperatus est Petro ad
Salat. et dico Paulum non permittisse tibi ius divinum. sed narrasse factum esse
et Petrus in actibus apostolorum Cornelium gentile in fide instruere. et gratiam
in Antiochia ubi presedit et similiter Rome. ubi tandem martyris a Nerone
till coronatus est preside et docuit. simul cum Iudeis ad fidem conversis et conuer-
tendis. Unde clare liquet Paulum factum tunc narrasse. Petero quod sancti Paulus
non meminit officium regiminis vel primatus presidentie. sed executionis apostolorum
secundum quem apostoli diuersas sortiebantur. primatus. in quo et Petrus alijs
apostolis equalis fuit secundum Anacleum canonem nouo secundum Hieronymum contra Ioh-
annem super epistola ad Galatas secundum Cyprianum in epistola. 9. ad Rome: papam libro. 4.
Qua de re sacra scriptura intelligenda est cum effectu ut aduertamus quod
de officio apostolatus loquitur. et quando de regimine presertim seu presidente
non dissoluisse auctoritates per eum inductas. quod idem dicerem de eo. attamen
nullus ex sanctis patribus ita intellexit auctoritates per reue: patrem in-
ductas ad negationem primatus Petri super alios. sicut ipse induxit. Contra
vero plurimam sanctorum patrum intellexerunt auctoritates per me inductas loqui

Non est ver-
dixit Marti:

de primatu Petri. Unde circa illam conclusionem si aliquando acerbius et durius
quidam loquutus sum contra reueren: patrem. nollem arbitrum in personam
suam dictum. sed causa ipsa que vertit tam pregnans et necessaria mihi videri
batur. vt verba aliqui acriter essent vtenda. In reliquis conclusionibus: Eccliam
semper experientiam modestiam. vnde et ego istam conclusionem volo finire in p[ar]te. q[uo]d
reperem s. Petrum primatum totius ecclesie a Christo renuisse ex p[ro]missioe et facta
Hartb[ur]g. sicut intelligit Hiero: Ambro: Cypri: et alij. ex no[m]inatione q[uo]d primus
no[m]inatur Hartb[ur]g. i. scdm glossam ibidem. Ex solutioe tribuit Hartb[ur]g. 7. vbi soli
ipse fuit equiparatus Christo. scdm Aug: et Amb: Ex eo q[uo]d Christus rogauit
pro fide eius indefectibili. et iussit eum p[ro]firmare fratres Lu: 22. scdm Chrysost[omum]
et sanctum Leonem. q[uo]d pastor omnium Christi constitutus est Iohannis vlti: scdm
Chrysost[omum] et Grego: q[uo]d Christus ait ad Petrum sequere me. non solum s[ed] genere
martyrii sed et ordine magisterij. scdm Theophilum: q[uo]d solus iussus est Petrus
venire sup mare ad Christum. vt sic mundus per mare designatus totus et sub
secus scdm Bernbardoe Const: ad Eugen: et per alia sup[er]ius adducta reputo
conclusionem illam a tot s. patrib: et nouissime a concilio Constantiensi pbaram esse
veram. nolo tamen inniti p[ro]p[ter]e pudente paratus captiuare intellectum meum
et in ijs et quibuslibet alijs iudicio iudicij ordinandorum sed apostolice et alioz
pudentum et bonorum vtrorum

Soli deo gloria.

hora secunda Martinus.

¶ Cogimur ad h[ec] coram deo q[uo]d egre: d. d. illius obiecta mea simul plurima
opponit et rursum me r[ati]one coegit et quanc[um] id voluissim p[re]terire. s[ed] vt or
dinatis iudicib: p[ro] offensa meam sententiam declarem paucis respondeo. Primum
opponit: q[uo]d Petrus p[re]fatus electioni Hartb[ur]g. et h[er]eticis ap[osto]los 22. Credo
aut[em] nec ip[s]i d. d. videri per hoc pbati primatum Petri si Petrus p[re]dicat. cum
in sup[er]iorib: ipse mihi responderit aliud esse ap[osto]latum et aliud administrationem
regimini. non recte g[er]it Petrum sic p[re]dicando exercuisse administrationem res
gimini: alioquin et Stephanus erit primus et papa. q[uo]d et ipse p[re]dicauit et
multa fecit in populo. Et q[uo]d credit Hartb[ur]g. ap[osto]l[u]m esse ep[iscopu]m ordinatum a
Petro. sum content[us] vt credat quidquid volit. ego non credo nisi p[ro]ber. It[em]
q[uo]d Petrus exercuerit primatum in p[er]cussione Ananie et Saphire potest dici sed
no[n] pbatur. nam suscitauit mortuos q[uo]d et alij ap[osto]li fecerunt. Item q[uo]d ex
suauit ap[osto]los ne viderent esse ebri: nec hoc iudicium est primatus. cum vt dixi
egre: d. d. semper distinxerit primatum ab om[n]ib: q[uo]d b[er]z administrationib: c[on]s[er]u[er]it.
Item q[uo]d Petrus ambulauit sup mare et Bernbard: per mare interpreta[n]s
mundu[m] concedo. sed nihil ad primatum. cum et nos calcare debeamus mundu[m].
Illud libens transseo de fide indefectibilitate rogante Christo p[ro]missa. credo
em fidem Petri nunq[ua]m coecidisse. et si ipse ceciderit a fide. Tunc em latro credidit
fide Petri. q[uo]d Petrus negauit. vt Aug: ait. longe aliud est fides q[uam] primatus.
Item illud q[uo]d Petrus dedit staterem p[ro] Christo et se in quo equipatus dicit
Christo. concedo. sed nihil ad primatum. imo contra primatum. nam mox sequit[ur]
vt et Hierony: interpreta[n]s ceteros ap[osto]los ideo offensos q[uo]d Petrum suscipi
carentur fore maiorem. ceperunt disputare quis esset maior. Ideo Christus
ad hoc paruo compescuit eorum ambitionem et sic sequentia tertus fors
tius pugnat contra primatum qua[m] p[re]cedentia p[ro] primatu. Illud Iohannis
vltimo q[uo]d soli Petro dictum est. Sequere me. interprete Theophilo. sit in
telligendum non modo de genere martyrii sed et ordine magisterij. nego The
ophilum. cum q[uo]d Augustinus melius videatur sentire dicens sic. Sequere
me temporalia mala perferendo. et si Augustinus non diceret. ipse textus

R ij